



سیدتم‌های اطلاعاتی حسابداری

(جلد اول)

مؤلفان

مارشال بی. رامن

پال جان استین

مترجمان

سید حسین سجادی

استاد حسابداری دانشگاه شهید بهشتی

سید محسن طباطبایی نژاد

سرشناسه	:	رامنی، مارشال، ۱۹۴۷-م
عنوان و نام پدیدآور	:	Ramney Marshall B سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری / تألیف مارشال بی. رامنی، پال جان استین بارت؛ ترجمه سید حسین سجادی، سید محسن طباطبایی نژاد.
مشخصات نشر	:	تهران: صفار، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	:	ج. ۲ ۷۳۶ صفحه: مصور، جدول.
شابک	:	دوره: ۷-۵۲۶-۳۸۸-۹۶۴-۹۷۸؛ جلد ۱: ۳-۵۲۴-۳۸۸-۹۶۴-۹۷۸؛ جلد ۲: ۰-۵۲۵-۳۸۸-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیا
یادداشت	:	عنوان اصلی: Accounting information systems, 8th ed, 2000
یادداشت	:	کتاب حاضر در سال‌های مختلف توسط مترجمان و ناشران متفاوت منتشر شده است.
یادداشت	:	کتابنامه
موضوع	:	حسابداری -- داده‌پردازی
موضوع	:	Accounting -- Data processing
موضوع	:	ذخیره و بازیابی اطلاعات -- حسابداری
موضوع	:	Information storage and retrieval systems -- Accounting
شناسه افزوده	:	استاینبرگ، پل جان
شناسه افزوده	:	سجادی، سید حسین، ۱۳۴۴-، مترجم
شناسه افزوده	:	طباطبایی نژاد، سید محسن، ۱۳۴۴-، مترجم
رده‌بندی کنگره	:	۱۳۹۰، ۹/۱۵/۵۶۷۹ HF
رده‌بندی دیویی	:	۶۵۷ . ۸۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۶۱۳۲

فهرست نویسی پیش از انتشار: انتشارات صفار



۳۰۰۰۵۳۵۱

نام کتاب	:	سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری (جلد اول)
تألیف	:	مارشال بی. رامنی - پال جان استین بارت
ترجمه	:	سید حسین سجادی - سید محسن طباطبایی نژاد
طرح جلد	:	فرهاد کمالی
حروفچینی	:	معرفت
لینوگرافی	:	گنج شایگان
چاپخانه	:	گنج شایگان
تیراژ	:	۱۱۰۰ نسخه
قیمت	:	۴۰۰۰۰ ریال
نوبت چاپ	:	هفتم - (اول صفار) بهار ۱۳۹۶
ناشر	:	انتشارات صفار
مرکز پخش	:	خیابان انقلاب - روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران - بازارچه کتاب - طبقه دوم
	:	انتشارات اشراقی ① ۶۶۴۰۸۴۸۷
	:	تلفن: ۶۶۹۲۰۹۹۲
	:	خیابان انقلاب - روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران - بازارچه کتاب - طبقه زیرین
	:	پخش کتاب بینش ① ۶۶۴۹۶۲۹۹
	:	کتابفروشی مرادیان ① ۶۶۴۱۵۳۱۰
	:	کتابفروشی صفا ① ۶۶۹۷۸۸۴۶

ISBN: 978-964-388-524-3

ISBN: 978-964-388-526-7

www.Eshraghi.ir

Email: saffar_publishing@yahoo.com

شابک : ۳-۵۲۴-۳۸۸-۹۶۴-۹۷۸

شابک دوره: ۷-۵۲۶-۳۸۸-۹۶۴-۹۷۸

www.saffarpublishing.ir

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر، یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

مدیریت واحد تولید انتشارات صفار: ۰۹۱۲-۱۰۷۳۰۰۳

اگرچه امروزه در اغلب کتاب‌ها، حسابداری را به عنوان یک سیستم اطلاعاتی تعریف می‌کنند که کارش فرآوری داده‌های مالی است اما متأسفانه این درس در برنامه آموزشی رشته حسابداری جایگاهی ندارد. اصولاً دروس مختلفی که به دانشجویان رشته حسابداری در سراسر دنیا ارائه می‌شود به گونه‌ای است که دانشجویان را در موضع «کاربر» اطلاعات حسابداری قرار می‌دهد و تقریباً در هیچ یک از دروس این رشته دانشجویان با چگونگی شکل‌گیری نظام اطلاعاتی حسابداری آشنا نمی‌شوند. قوانین حاکم بر این نظام را می‌آموزند بدون آن‌که بدانند چگونه به وجود آمده است.

دانشجویان رشته حسابداری در آینده شغلی خود متصدی هر سمتی که شوند با حسابداری به عنوان یک سیستم اطلاعاتی درگیر خواهند بود. پس باید آن را بشناسند و صرفاً به صورت جعبه سیاه به آن نگاه نکنند. دانشجویان این رشته معمولاً به عنوان حسابدار، حسابرس یا مدیران سازمان‌ها مشغول بکار می‌شوند. در هر یک از مشاغل عدم آگاهی آنان از موضوع سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری مشکلاتی را بوجود می‌آورد. در موضع یک حسابدار آن هم با تحصیلاتی در حد کارشناس این رشته باید دید که با نظام اطلاعاتی حسابداری، چگونگی تکوین آن و مسائل مختلفی از قبیل کدگذاری، طراحی فرم‌های لازم، شناخت جریان گردش اطلاعات و طراحی آن آشنا بوده و به تیم طراحی سیستم‌های اطلاعاتی در موارد لزوم کمک‌های فنی ارائه دهند.

در موضع یک حسابرس نیز نمی‌توانند بدون آشنایی با موضوع سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری کار خود را صحیح انجام دهند. چگونه یک حسابرس بدون شناخت کافی از نحوه کار یک نظام اطلاعاتی و مجموعه امکانات و مستندات آن می‌تواند صحت عملکرد آن را تأیید کرده یا زیر سؤال ببرد. وقتی حسابرس دانش کافی در زمینه شناخت جریان صحیح و مطمئن اطلاعات نداشته باشد صرفاً با اتکاء به استانداردهای پذیرفته شده حسابداری نمی‌تواند وظیفه خود را انجام داده و در مورد چند و چون صحت عملیات اظهارنظر کند. به ویژه در زمینه حسابرسی داخلی، ضعف آگاهی حسابرس از موضوع سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری مشکلی جدی‌تر خواهد بود و می‌تواند به نتایج کار او لطمات زیادی وارد کند.

در موضع مدیر یک سازمان یا بخشی از یک سازمان نیز آگاهی از کم و کیف سیستم‌های اطلاعاتی و توانایی برای مشارکت در امر طراحی نظام اطلاعاتی یا اظهارنظر در مورد کیفیت عمل آن، مسأله مهم و اساسی است. اگر دانشجوی حسابداری امروز، فردا در این جایگاه نیز بخواهد خدمت کند فقر دانش او در زمینه سیستم‌های اطلاعاتی، مشکل‌آفرین خواهد بود.

این که دروس مختلف رشته حسابداری از موضع سیستم‌های اطلاعاتی به مباحث مربوط نمی‌نگرند خاص کشور ما نیست و تقریباً در همه جای دنیا کتاب‌های رشته حسابداری به همین سیاق تدوین و تألیف می‌شود. مشکل فقدان موضوعات مرتبط با سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری در سایر دروس این رشته با گنجاندن درس یا دروس مستقلی در حوزه دانش سیستم‌های حسابداری حل می‌شود. در برنامه آموزشی رشته حسابداری در دانشگاه‌های آمریکا این دروس به تدریج جای خود را باز کرده‌اند. در این قبیل آموزش‌هاست که دانشجویان خود را با موضوعات عملی در طراحی و پیاده کردن سیستم‌های اطلاعاتی درگیر می‌یابند و مجبور می‌شوند برای آن فکر کنند و چارچوب بیانده‌شان حدافل برای اولین بار یک فرم صورتحساب فروش یا مثلاً رسید انبار را بنویسند طراحی کرده و یا چگونگی کدگذاری حساب‌ها یک شرکت را تجربه کنند.

در برنامه آموزشی رشته حسابداری در دانشگاه‌های کشورمان درس سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری از جمله دروسی است که در سطح کارشناسی ارشد به دانشجویان ارائه می‌شود و آن هم به صورت یک درس ۳ واحدی اختیاری که البته دانشجویان مجاز است آن را انتخاب نکنند. بنابراین، برنامه از لحاظ بها دادن به موضوع سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری بسیار فقیر است. شاید یکی از دلایل ترجیح فارغ‌التحصیلان رشته حسابداری برای کار در شرکت‌هایی که دارای سیستم‌ها افتاده حسابداری است این باشد که اصولاً در خود توانایی ایجاد یا اصلاح سیستم‌های اطلاعاتی و یا حداقل مشارکت در چنین فرایندهایی را نمی‌یابند و غالباً در سیستم‌های بعضاً ناقص یا کهنه و بی‌اثر موجود، هضم می‌شوند و گاه متعصبانه از آنها دفاع هم می‌کنند. در حالی که این انتظار وجود دارد که اندیشه‌های بارور شده در محیط‌های علمی

بتوانند منشاء آثاری به مراتب ارزشمندتر از این باشد و تحولاتی را در جهت اصلاح و بهبود نظام‌های اطلاعاتی موجود، پدید آورد.^۱

به دلایل مزبور بر آن شدم برای اولین بار کتاب‌های سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری موجود را به دقت بررسی کرده و کتابی را برای ترجمه انتخاب کنم. کتاب‌های سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری یا فقط به بحث نظری پیرامون سیستم‌های اطلاعاتی پرداخته‌اند یا هم بدون بحث نظری وارد مباحث طراحی سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری شده‌اند، شاید تنها کتاب سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری اثر آقایان مارشال رامنی و پال جان استین بارت از هر دو ویژگی مزبور برخوردار بود. علاوه بر این، این کتاب دارای ویژگی‌های دیگری است که به اختصار به آنها اشاره می‌شود:

(۱) همان‌طور که در مقدمه مؤلفان آمده است نویسندگان از نظرات اندیشمندان معروف زیادی از دانشگاه‌های معتبر جهان استفاده کرده‌اند.

(۲) در متن کتاب علاوه بر صاف مثال و نمونه از افته‌های واقعی بسیاری استفاده شده است.

(۳) در پایان هر فصل، سؤال‌های چهارگانه‌ای، سؤال‌های تشریحی، مسائل و قضیه‌های زیادی نیز آورده شده است.

(۴) نویسندگان کتاب جزء صاحب‌نظران سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری هستند. به همین دلایل، این کتاب برای ترجمه انتخاب شد. با توجه به حجم زیاد مطالب کتاب، امکان چاپ آن در یک جلد وجود نداشت. بنابراین، تصمیم گرفته شد که مطالب ترجمه شده در دو جلد ارائه شود. یازده فصل اول کتاب که شامل تعاریف و مفاهیم سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری است در جلد اول و هشت فصل دیگر کتاب که طراحی سیستم‌های اطلاعاتی را به صورت کاربردی توضیح می‌دهد به انضمام واژه‌نامه کتاب نیز در جلد دوم ارائه شده است.

۱. عرب مازاد یزدی، محمد، ۱۳۷۳، ضرورت بازنگری جایگاه سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری ... بررسی‌های

حسابداری و حسابرسی شماره ۹.

در ترجمه این کتاب از نظرات همکار گرامی جناب آقای دکتر محمود دارم مدیر محترم گروه زبان و ادبیات انگلیسی دانشگاه شهید چمران استفاده فراوان بردم، از ایشان صمیمانه سپاسگزارم. از زحمات آقایان دکتر حمید خالقی مقدم و دکتر محسن دستگیر به دلیل داوری علمی و آقای دکتر ولی‌اله ظفری به خاطر ویراستاری ادبی کتاب نیز تشکر می‌کنم.

برادر عزیزم آقای سید محسن طباطبایی‌نژاد در ترجمه این کتاب مرا یاری کردند اما، متأسفانه دست اجل مهلت نداد شاهد به ثمر نشستن تلاش‌هایش باشد و در حادثه‌ای ناباورانه جان به جان آفرین تسلیم کرد. اجر معنوی این کتاب را به روحش تقدیم می‌کنم.

در ترجمه کتاب سعی شده است که یک جمله از متن اصلی از قلم نیفتد، در مواردی که برای برخی از اصطلاحات یا عبارات معادل فارسی وجود نداشته با مراجعه به دیدگاه نویسندگان (در سراسر کتاب) و با ترجمه به مفهوم واژه، عبارت یا اصطلاح مزبور معادل‌سازی شده و معادل انگلیسی آن به صورت زیرنویس آورده شده است.

تردید نیست که دست دادن به چنین کارهایی بدون مخاطره نیست و ای بسا که مترجم در برگرداندن این کتاب دچار عجز می‌شود. شده و متن دارای کاستی‌هایی باشد. امیدوارم که استادان محترم، پژوهشگران، صاحب‌نظران و دانش‌جویان عزیز دیدگاه‌های سازنده خود را ابراز نمایند تا به یاری خداوند چاپ‌های بعدی قابل قبول‌تر باشد.

سید حسین سجادی

امروزه حسابداران حرفه‌ای در یک محیط کاملاً پیچیده‌ای فعالیت می‌کنند که دائماً در حال تغییر است. پیشرفت در فن‌آوری اطلاعات با سرعت فزاینده‌ای ادامه دارد. بنگاه‌های تجاری روش‌های عملیاتی خود را تغییر می‌دهند و ساختارهای مدیریت آنها رقابت محیطی زیادی را می‌طلبد. شرایط محیط اقتصادی و قانونی که حسابداران در آن فعالیت می‌کنند نیز به شیوه‌های غیرقابل پیش‌بینی در حال تغییر است. همه این تغییرات مستلزم آن است که دانشجویان، امروز بهتر از قبل آماده ورود به دنیای پرچالش حرفه حسابداری شوند.

ویژگی اصلی حسابداری در دنیای تجارت امروز تعامل حسابداران حرفه‌ای با سیستم‌های اطلاعاتی رایانه‌ای است. حسابداران نیز باید مانند کاربران اصلی سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری در طراحی و شناسایی عملیات بنگاه‌های اقتصادی مشارکت کنند. مدیران حسابداری باید عملکرد سیستم‌های اطلاعاتی را اندازه‌گیری و ارزیابی کنند. حساب‌رسان داخلی و حساب‌رسان مستقل باید کیفیت پردازش اطلاعات را ارزیابی و صحت اطلاعات ورودی و خروجی از سیستم را آزمون نمایند. مهمترین بخش کار مشروران حسابداری طراحی، اجرا و ارزیابی سیستم‌های اطلاعاتی است.

چاپ هشتم کتاب سیستم‌های اطلاعاتی حسابداران دانشجویان را با دانش و مهارت‌های مورد نیاز آنان برای موفقیت در عرصه کار حسابداران آماده می‌سازد. در این کتاب نشان داده می‌شود چگونه فن‌آوری اطلاعات ماهیت سیستم حسابداران را تغییر داده و ابزارهای توسعه از قبیل اینترنت، تجارت الکترونیک، بانک اطلاعاتی، مبادله الکترونیک اطلاعات و هوش مصنوعی به طور اساسی شیوه انجام فعالیت‌های تجاری بنگاه‌های اقتصادی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و چگونه توسعه فن‌آوری اطلاعات حساب‌های تجاری ناشی از این فعالیت‌ها را نیز تغییر می‌دهد.

علاوه بر این، شرکت‌ها با استفاده از فن‌آوری اطلاعات خواستار انجام فعالیت‌ها با کمترین هزینه و بیشترین سود هستند. در نتیجه، از حسابداران می‌خواهند کاری بیش از گزارش مرسوم نتایج فعالیت‌های گذشته انجام دهند. حسابداران باید نقش فعالانه‌تری در تهیه و تحلیل اطلاعات مالی و غیر مالی فعالیت‌های بنگاه‌های اقتصادی داشته باشند. بنابراین، در این زمینه

بحث می‌شود که چگونه حسابداران می‌توانند طراحی سیستم‌های اطلاعاتی را بهبود بخشند. به عنوان مثال، در هر فصل یک مدل اطلاعاتی ارائه شده است که بیان می‌کند چگونه سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری می‌توانند اطلاعات مالی و غیر مالی فعالیت‌هایی که به طور مؤثر و صحیح در بنگاه‌های اقتصادی انجام می‌شود و همچنین اطلاعات برون‌سازمانی (مانند قیمت موردنظر و میزان رضایت‌مندی مشتریان) را گردآوری و ارائه دهد.

دانشجویان رشته حسابداری، حسابداران، حسابرسان، مدیران و کاربران سیستم‌های اطلاعاتی رایانه‌ای فردا خواهند بود. به منظور موفقیت در اجرای صحیح فعالیت‌های حسابداری، دانشجویان باید بر دانش، مبانی نظری و اصول سیستم‌های اطلاعاتی رایانه‌ای و نقش آنها در اجرای عملیات حسابداری بنگاه‌های اقتصادی تسلط داشته باشند. فارغ‌التحصیلان رشته حسابداری باید مفاهیم اساسی زیر را به درستی فهمیده باشند:

- فعالیت‌های تجاری انجام شده در پنج چرخه اصلی تجاری مانند جریان داده‌ها و اطلاعات حسابداری، سیستم‌های بنگاه‌های اقتصادی.
- گردآوری و پردازش داده‌های مربوط به فعالیت‌های اقتصادی.
- استفاده از آخرین فن‌آوری اطلاعات برای بهبود کارایی و اثر بخشی فعالیت‌های تجاری.
- اهداف کنترل‌های داخلی و تأثیر فن‌آوری اطلاعات بر این اهداف.
- توسعه، اجرا و نگهداری سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری.
- مفاهیم اساسی فن‌آوری بانک اطلاعاتی و تأثیر آن بر سیستم اطلاعاتی حسابداری.
- طراحی سیستم اطلاعاتی حسابداری برای فراهم کردن اطلاعات مورد نیاز جهت اتخاذ تصمیمات اساسی در هر چرخه تجاری.
- ابزارهای کاری سیستم اطلاعاتی حسابداری مانند نمودار گردش داده‌ها و نمودار گردش عملیات بنگاه اقتصادی.

این کتاب برای یادگیری کلی سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری توسط دانشجویان و فارغ‌التحصیلان رشته حسابداری مناسب است. دوره‌های مقدماتی حسابداری مدیریت، حسابداری مالی و یک دوره مقدماتی پردازش اطلاعات به یک زبان رایانه‌ای یا بسته نرم‌افزاری به عنوان پیش نیاز مطالعه این کتاب مفید است. این کتاب می‌تواند به عنوان درس اصلی در سیستم‌های اطلاعات مدیریت برای دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد حسابداری مورد استفاده قرار گیرد.

پیشگیری‌های جدید در مقابل تقلب رایانه‌ای و حفاظت‌های لازم: فصل تقلب رایانه‌ای با ارائه تکنیک‌های جدید که واحدهای رسیدگی‌کننده را برای شرکت‌های مختلف بکار می‌گیرند، به روز شده است. بسیاری از این تکنیک‌ها به کاربردهای تجارت الکترونیکی و اینترنت مربوط می‌شود. مثال‌های بسیاری از کلاهبرداری‌های جدید جهت بیان تکنیک‌ها و روش‌های کلاهبرداری ارائه شده است.

بهبود فرایند توسعه سیستم‌ها: سه فصل توسعه سیستم‌ها به منظور فراهم کردن گردش منطقی‌تر اطلاعات مجدداً تنظیم شده‌اند. فصل هفدهم مروری بر فرایند توسعه و تشریح مفاهیم تجزیه و تحلیل سیستم‌ها همراه با نتیجه‌گیری و تعریف نیازهای کاربران است. در فصل هجدهم درباره بسیاری از اختیارات سازمانی برای تحصیل یا توسعه یک سیستم اطلاعات حسابداری برای تأمین نیازهای کاربران (مانند خرید نرم افزار، نوشتن برنامه نرم‌افزاری، نرم‌افزار توسعه یافته کاربر و جستجوی عرضه‌کنندگان مواد و کالا یا گسترش و بهبود فرایند طراحی مجدد پردازش تجاری، طراحی نمونه‌های آزمایشی و طراحی نرم افزار کمکی رایانه‌ای) بحث می‌شود. فصل نهم به بحث در مورد چگونگی طراحی، اجرای عملیات و نگهداری سیستم به منظور تأمین نیاز کاربران، می‌پردازد.

ادامه ویژگی‌ها

هر فصل با یک قضیه یکپارچه در مورد یکی از چهار شرکت فرضی شروع می‌شود که مفاهیم کلیدی و عناوین فصل را معرفی می‌کند. این قضیه در طول فصل مورد استفاده قرار گرفته و چگونگی حل مشکل مطرح شده در قضیه در خلاصه فصل و نتیجه‌گیری، قضیه نیز ارائه می‌شود. در هر فصل موضوع با ارائه یک تا چهار افته ادامه یافته است. افته‌ها، به‌طور خلاصه از بحث تشریحی است که بیان می‌کند که چگونه شرکت‌های خاص آخرین فن‌آوری اطلاعات را برای توسعه سیستم اطلاعات حسابداری خود بکار می‌برند. مثال‌های واقعی زیادی از خصوصیات شرکت‌های بزرگ و کوچک صنایع مختلف نیز برای روشن کردن و تأکید بیشتر بر مفاهیم کلیدی به هر فصل اضافه شده است. هر فصل حداقل با دو قضیه پایانی ادامه می‌یابد. یکی از آنها قضیه خاص است و دیگری یک قضیه عمومی است که به دانشجویان فرصت می‌دهد تا دانش خود را در مورد مسائل خاص و چالش‌های مطرح تجاری

در محیط خود محک بزنند. همچنین قضیه عمومی همچنین این امکان را به دانشجویان می‌دهد تا مهارت‌های خود را در تهیه گزارش‌های شفاهی و کتبی در شرایط واقعی اجرا کنند. شرایط لازم در هر قضیه عمومی متناسب با موضوع مطرح شده در فصل ارائه می‌گردد. از این رو، قضیه‌هایی که بیشترین مطابقت را با اهداف فصل دارند، انتخاب شده‌اند. به این ترتیب برنامه‌ریزان می‌توانند ویژگی‌های مطرح شده در چندین فصل را برای ایجاد یک پروژه منظم که در این کتاب مورد تأکید قرار می‌گیرد، انتخاب کنند.

مباحث در پایان هر فصل به گونه‌ای طراحی شده است که دانشجویان را در توسعه و آزمون دانش خود یاری دهد. به همین دلیل در سؤال‌های تشریحی، مسائل و قضیه‌های جامع جدید با جد نظر شده‌ای ارائه شده است که بخش‌های مختلف فصل را پوشش می‌دهد. بسیاری از مسائل و گزارش‌های ادواری شرکت‌ها و آزمون‌های حرفه‌ای مختلف مانند حسابداران رسمی، بهداشت، مدیریت رسمی کانادا انتخاب شده است. علاوه بر این، هر فصل شامل یک سری سؤال‌های کوتاه و بلند گزینه‌ای است که پاسخ آنها نیز در پایان هر فصل ارائه شده است. دانشجویان می‌توانند سوالات را به منظور آزمون میزان یادگیری مباحث فصل برای خود جواب دهند.

کتاب حاضر حاوی صدها رقم، شکل، نمودارهای گردش داده‌ها و جدول‌هایی است که مفاهیم نظری فصل‌ها را بیان می‌کند. در پایان کتاب فهرست منابع هر فصل نیز آورده شده است. این فهرست شامل مأخذ مثال‌های واقعی است که در هر فصل بکار رفته و نقطه شروعی برای تحقیقات آینده دانشجویان می‌باشد. در پایار جلد دوم نیز واژه‌نامه جامع تجدید نظر شده، ارائه شده است.

بخش اول: مبانی نظری سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری

فصل اول: مروری بر سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری

۳۴	قضیه جامع شرکت S&S
۳۵	مقدمه
۳۵	سیستم اطلاعاتی حسابداری چیست؟
۳۷	هدف مطالعه سیستم‌های حسابداری
۳۷	مطالعه سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری پایه و اساس حسابداری
۳۹	سیستم اطلاعاتی حسابداری مکمل دیگر سیستم‌ها
۴۰	فن‌آوری اطلاعات استراری شرکت
۴۳	سیستم اطلاعاتی حسابداری استراری شرکت
۴۳	استراری و موقعیت‌های استراریک
۴۶	زنجیره ارزش
۴۷	فعالیت‌های اصلی
۴۹	فعالیت‌های پشتیبانی
۴۹	سیستم ارزش
۵۰	چگونگی ایجاد ارزش توسط سیستم اطلاعاتی حسابداری برای بنگاه‌های تجاری
۵۲	اطلاعات و تصمیم‌گیری
۵۳	اطلاعات چیست؟
۵۳	تصمیم‌گیری
۵۵	انواع تصمیم‌گیری
۵۵	ساختار تصمیم
۵۶	دامنه تصمیم
۵۸	ارزش اطلاعات
۵۸	بار اضافی اطلاعات
۵۹	آینده سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری
۶۰	خلاصه فصل و نتیجه‌گیری قضیه
۶۱	واژه‌های کلیدی

سؤال‌های چهارگزینه‌ای فصل	۶۱
سؤال‌های تشریحی	۶۲
مسائل	۶۴
قضیه‌ها	۶۶
پاسخ سؤال‌های چهارگزینه‌ای	۷۶

فصل دوم: روش‌ها و عناصر سیستم اطلاعاتی حسابداری بر مبنای دفتر کل

قضیه جامع شرکت S&S	۷۸
مقدمه	۸۰
فعالیت‌های تجاری و نیازهای اطلاعاتی	۸۱
پردازش معاملات: مدارک و رویه‌ها	۸۵
گردآوری داده‌های معامله در قالب مدارک مثبته	۸۵
ثبت اطلاعات معاملات در دفتر روزنامه	۸۷
انتقال رویدادها به دفاتر کل	۸۹
فرآیند انتقال اطلاعات	۹۱
زنجیره عطف حسابرسی	۹۳
فهرست حساب‌ها	۹۳
تهیه اطلاعات برای تصمیم‌گیری	۹۶
صورت‌های مالی	۹۶
گزارش‌های مدیریتی	۹۹
بودجه‌ها و گزارش‌های عملکرد	۱۰۰
تأثیر رفتاری گزارش‌های مدیریت	۱۰۱
ملاحظات کنترل داخلی	۱۰۳
مستندسازی مناسب	۱۰۵
تفکیک وظایف	۱۰۷
خلاصه فصل و نتیجه قضیه	۱۰۸
واژه‌های کلیدی	۱۱۱
سؤال‌های چهارگزینه‌ای فصل	۱۱۱
سؤال‌های تشریحی	۱۱۳
مسائل	۱۱۴

قضیه‌ها	۱۲۱
پاسخ سؤال‌های چهارگزینه‌ای	۱۲۲

فصل سوم؛ طراحی سیستم‌های اطلاعاتی و روش‌های مستندسازی

قضیه جامع شرکت S&S	۱۲۴
مقدمه	۱۲۵
نمودارهای گردش داده‌ها	۱۲۷
اجزای نمودار گردش داده‌ها	۱۲۷
مبدأ و مقصد داده‌ها	۱۲۸
گردش داده‌ها	۱۲۸
پردازش داده‌ها	۱۲۹
ذخیره کردن داده‌ها	۱۳۰
فرهنگ داده	۱۳۱
تفکیک نمودار گردش داده‌ها	۱۳۵
نمودار گردش عملیات	۱۳۹
نمادهای نمودار گردش عملیات	۱۴۱
نمودار گردش اسناد و مدارک	۱۴۲
نمودارهای گردش عملیات سیستم رایانه‌ای	۱۴۲
نمودارهای برنامه	۱۵۱
تفاوت‌های نمودار گردش داده‌ها و نمودارهای گردش عملیات	۱۵۲
جدول‌های تصمیم‌گیری	۱۵۴
خلاصه فصل و نتیجه‌گیری قضیه	۱۵۷
واژه‌های کلیدی	۱۵۸
سوال‌های چهارگزینه‌ای فصل	۱۵۹
سؤال‌های تشریحی	۱۶۱
مسائل	۱۶۲
قضیه ۱-۳ هر شرکت و قضیه جامع پیش روی آن	۱۷۸
قضیه ۲-۳ شرکت پنج دبلیو	۱۷۹
پاسخ سؤال‌های چهارگزینه‌ای	۱۸۱

فصل چهارم: مقدمه‌ای بر پردازش اطلاعات

۱۸۴	قضیه جامع شرکت S&S
۱۸۵	مقدمه
۱۸۷	ورود داده‌ها
۱۸۹	ذخیره‌سازی داده‌ها
۱۹۰	تعاریف و مفاهیم بنیادی ذخیره‌سازی داده‌ها
۱۹۲	انواع فایل‌ها
۱۹۳	سازماندهی و دسترسی به فایل‌ها
۱۹۵	سازماندهی فایل
۱۹۵	فایل دستیابی
۱۹۶	سازماندهی فایل جستجو چند صفت
۱۹۸	پردازش داده‌ها
۲۰۰	پردازش دسته‌ای
۲۰۱	پردازش مستقیم، پردازش زمان واقعی داده‌ها
۲۰۴	مزایای روش‌های پردازش دسته‌ای و پردازش مستقیم، زمان واقعی
۲۰۴	اطلاعات ستاده
۲۰۸	هدف اطلاعات ستاده
۲۰۸	خلاصه فصل و نتیجه‌گیری قضیه
۲۱۰	واژه‌های کلیدی
۲۱۰	سؤال‌های چهارگزینه‌ای فصل
۲۱۱	سؤال‌های تشریحی
۲۱۳	مسائل
۲۱۹	قضیه ۴-۱ هر شرکت و قضیه جامع پیش روی آن
۲۲۰	قضیه ۴-۲ شرکت S&S
۲۲۴	پاسخ سؤال‌های چهارگزینه‌ای
۲۲۵	ضمیمه فصل چهارم
۲۲۵	مفاهیم فن‌آوری اطلاعات
۲۲۶	بخش الف) سخت‌افزار رایانه‌ها

۲۳۰	واحد پردازش مرکزی
۲۳۲	معیارهای ذخیره‌سازی
۲۳۲	سرعت
۲۳۲	واحد پردازش مرکزی ریز رایانه‌ها
۲۳۴	سرعت ریز رایانه
۲۳۵	حافظه فرعی
۲۳۵	نوار مغناطیسی
۲۳۶	دیسک مغناطیسی
۲۳۷	دیسک‌های نوری
۲۳۸	دستگاه‌های ورودی
۲۳۸	وارد کردن داده‌ها به دستگاه
۲۳۸	ثبت مستقیم
۲۳۸	اسناد برگشتی
۲۳۹	خودکارسازی داده‌های اصلی
۲۳۹	نوشته خوان جوهر مغناطیسی
۲۳۹	شناسایی نوری کاراکتر
۲۴۲	مبادله الکترونیکی داده‌ها
۲۴۳	دستگاه‌های خروجی
۲۴۵	بخش ب - نرم افزار
۲۴۵	سطوح زبان‌های رایانه
۲۴۸	برنامه‌نویسی و زبان‌های شیء گرا
۲۵۰	نرم افزار سیستمی
۲۵۲	سیستم‌های عامل
۲۵۴	نرم افزارهای کاربردی
۲۵۵	تصورپردازی
۲۵۶	سیستم‌های پشتیبان فرآیند تصمیم‌گیری
۲۵۸	نرم افزار پشتیبان فرآیند تصمیم‌گیری گروهی
۲۶۰	هوش مصنوعی
۲۶۱	شبکه‌های عصبی

سیستم‌های خبره	۲۶۱
واژه‌های کلیدی	۲۶۶

فصل پنجم: بانک‌های اطلاعاتی

قضیه جامع شرکت S&S	۲۶۸
مقدمه	۲۶۸
بانک‌های اطلاعاتی	۲۶۹
گردش سیستمی و فیزیکی داده	۲۷۰
نمودارها	۲۷۱
فرهنگ داده‌ها	۲۷۵
زبان‌های سیستم مدیریت بانک اطلاعاتی	۲۷۷
بانک‌های اطلاعاتی رابطه‌ای	۲۷۸
شرایط اساسی مدل داده رابطه‌ای	۲۸۲
مطالعه موردی: طراحی بانک اطلاعاتی رابطه‌ای برای شرکت S&S	۲۸۴
طراحی بانک اطلاعاتی	۲۸۹
مرحله برنامه‌ریزی	۲۹۰
مرحله تجزیه و تحلیل نیازها	۲۹۰
مرحله طراحی	۲۹۰
مرحله کدگذاری	۲۹۲
اجرای سیستم	۲۹۳
عملیات اجرایی و نگهداری سیستم	۲۹۳
نقش حسابدار	۲۹۴
سیستم‌های بانک اطلاعاتی و آینده حسابداری	۲۹۵
خلاصه فصل و نتیجه‌گیری قضیه	۲۹۸
واژه‌های کلیدی	۲۹۹
سؤال‌های چهارگزینه‌ای فصل	۲۹۹
سؤال‌های تشریحی	۳۰۰
مسائل	۳۰۱
قضیه ۵-۱ هر شرکت و قضیه جامع پیش روی آن	۳۰۵
قضیه ۵-۲ پروژه‌های تحقیق	۳۰۵

ضمیمه الف	زبان‌های جستجو	۳۰۶
ضمیمه ب	سیستم‌های مدیریت بانک‌های اطلاعاتی شیء‌گرا	۳۱۴
	واژه‌های کلیدی	۳۱۹
	پاسخ سؤال‌های چهارگزینه‌ای	۳۱۹

فصل ششم: مدل‌سازی داده‌ای و طراحی بانک اطلاعاتی

قضیه جامع شرکت S&S	۳۲۲
مقدمه	۳۲۳
مدل داده‌ای منابع رویدادها و کارگزاران	۳۲۳
انواع شخصیت‌ها	۳۲۴
روابط ساختاری	۳۲۶
نمودارهای رابطه شخصیت	۳۲۷
طراحی نمودار منابع، رویدادها و کارگزاران	۳۳۰
حداقل عامل ارتباط	۳۳۵
حداکثر عامل ارتباط	۳۳۵
انواع روابط	۳۳۶
شناسایی عوامل ارتباط	۳۳۸
اجرای نمودار منابع، رویدادها و کارگزاران در یک بانک اطلاعاتی رابطه‌ای	۳۳۹
ویژگی‌های بدون کلید در جداول رابطه‌ای بی‌نهایت - بی‌نهایت	۳۴۱
داده‌های تجمعی	۳۴۳
استفاده از نمودارهای منابع، رویدادها و کارگزاران	۳۴۷
مستندسازی	۳۴۷
اطلاعات فعالیت‌های تجاری	۳۴۸
ویژگی سازمانی نمودارهای منابع، رویدادها و کارگزاران	۳۵۰
استخراج اطلاعات از سیستم اطلاعاتی حسابداری	۳۵۱
دفتر روزنامه و کل	۳۵۲
سایر اطلاعات صورت‌های مالی	۳۵۴
تهیه گزارش‌های مدیریتی	۳۵۴
نمودارهای یکپارچه منابع، رویدادها و کارگزاران همه چرخه‌ها	۳۵۶
خلاصه فصل و نتیجه‌گیری قضیه	۳۵۸

۳۶۲	واژه‌های کلیدی
۳۶۲	سؤال‌های چهارگزینه‌ای فصل
۳۶۴	سؤال‌های تشریحی
۳۶۵	مسائل
۳۷۳	قضیه ۱-۶ هر شرکت و قضیه جامع پیش روی آن
۳۷۴	قضیه ۲-۶ طراحی عملی یک بانک اطلاعاتی
۳۷۴	پاسخ سؤال‌های چهارگزینه‌ای

فصل هفتم: تجارت الکترونیکی

۳۷۶	قضیه جامع شرکت S&S
۳۷۷	مقدمه
۳۷۷	مفاهیم اساسی تجارت الکترونیکی
۳۸۰	مبادله الکترونیکی داده
۳۸۳	مبادله الکترونیکی داده‌های مالی
۳۸۶	تأثیر تجارت الکترونیکی
۳۸۹	مدل سیستم ارتباطات داده‌ای
۳۹۱	اجزای سیستم ارتباطات داده‌ای
۳۹۴	تجهیزات میانجی
۳۹۴	کارت‌های میانجی شبکه
۳۹۵	تجهیزات دستیابی از راه دور
۳۹۵	هیوب‌ها
۳۹۸	کلیدها و مسیرياب‌ها
۳۹۹	نرم‌افزارهای ارتباطاتی
۴۰۰	کانال‌های ارتباطی
۴۰۲	سیستم‌های امواج کوتاه
۴۰۴	انواع مختلف طرح شبکه
۴۰۷	انواع شبکه‌های گسترده
۴۱۰	حسابداری و کنترل در تجارت الکترونیکی
۴۱۱	کنترل در تجارت الکترونیکی
۴۱۶	حسابداری تجارت الکترونیکی

۴۱۶	خلاصه فصل و نتیجه گیری قضیه
۴۱۹	واژه‌های کلیدی
۴۲۰	سؤال‌های چهارگزینه‌ای فصل
۴۲۱	سؤال‌های تشریحی
۴۲۲	مسائل
۴۲۹	قضیه ۷-۱ هر شرکت و قضیه جامع پیش روی آن
۴۳۰	قضیه ۷-۲ پرداخت‌های الکترونیکی
۴۳۰	قضیه ۷-۳ فرصت‌های تجارت الکترونیکی
۴۳۰	پاسخ سؤال‌های چهارگزینه‌ای

بخش دوم: کنترل و حسابرسی سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری

فصل هفتم: سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری و کنترل

۴۳۴	قضیه جامع: شرکت اسپرینگر است و سیستم حسابداری
۴۳۵	مقدمه
۴۳۵	تهدیدهای سیستم اطلاعاتی حسابداری
۴۳۹	چرا تهدیدهای سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری افزایش یافته است؟
۴۴۲	مروری بر مفاهیم کنترل
۴۴۳	طبقه‌بندی‌های کنترل داخلی
۴۴۴	قانون منع معاملات غیر قانونی در قرار دادهای خارجی
۴۴۵	تحقیق کمیته سازمان‌های مسئول
۴۴۷	تحقیق بنیاد کنترل و حسابرسی سیستم‌های اطلاعاتی
۴۴۸	محیط کنترلی
۴۴۹	اعتقاد به صداقت، درستکاری و معیارهای اخلاقی
۴۵۰	طرز تفکر مدیریت و نحوه اجرایی آن
۴۵۰	ساختار سازمانی
۴۵۱	کمیته حسابرسی
۴۵۲	شیوه‌های تفویض اختیار و مسئولیت در سازمان
۴۵۲	سیاست‌ها و روش‌های مدیریت منابع انسانی
۴۵۳	عوامل برون‌سازمانی

۴۵۴	فعالیت‌های کنترلی
۴۵۴	صدور مجوز معاملات و فعالیت‌ها به نحو صحیح
۴۵۶	تفکیک مناسب وظایف و مسئولیت‌ها
۴۶۰	طراحی و استفاده مناسب از اسناد و مدارک
۴۶۱	حفاظت مناسب از اسناد و مدارک و دارایی‌ها
۴۶۲	بررسی‌های مستقل عملیات
۴۶۵	ارزیابی ریسک
۴۶۶	شناسایی تهدیدها
۴۷۱	برآورد ریسک
۴۷۱	برآورد خطرات طبیعی
۴۷۱	طراحی کنترل‌ها
۴۷۲	برآورد هزینه - منفعت کنترل‌های داخلی
۴۷۲	تعیین اثر بخشی هزینه - منفعت سیستم کنترل داخلی
۴۷۳	اطلاعات و ارتباطات
۴۷۵	بازبینی و کنترل عملکرد
۴۷۵	سرپرستی مؤثر
۴۷۵	حسابداری سنجش مسئولیت
۴۷۶	حسابرسی داخلی
۴۷۶	خلاصه فصل و نتیجه‌گیری قضیه
۴۷۸	واژه‌های کلیدی
۴۷۹	سؤال‌های چهارگزینه‌ای فصل
۴۸۱	سؤال‌های تشریحی
۴۸۲	مسائل
۴۸۹	قضیه ۸-۱ هر شرکت و قضیه جامع پیش روی آن
۴۹۰	قضیه ۸-۲ اختلاس در بانک گریتر پراودنس دپوزیت اند تراست
۴۹۲	پاسخ سؤال‌های چهارگزینه‌ای

فصل نهم: کنترل در سیستم‌های اطلاعاتی رایانه‌ای

۴۹۴	قضیه جامع: شرکت سیاتل
۴۹۵	مقدمه
۴۹۵	کنترل‌های عمومی
۴۹۶	طراحی برنامه امنیتی
۴۹۷	تفکیک صحیح وظایف سیستم
۴۹۸	کنترل‌های توسعه سیستم
۵۰۲	کنترل‌های مبتنی بر فیزیکی
۵۰۳	کنترل‌های دستیابی سیستمی
۵۰۶	علائم فیزیکی شناسایی
۵۰۸	آزمون‌های سازگاری
۵۰۸	کنترل‌های ذخیره‌سازی داده‌ها
۵۱۲	کنترل‌های انتقال داده‌ها
۵۱۲	کدبندی (رمزنگاری) داده‌ها
۵۱۵	روش‌های بازبینی مسیره‌دهی
۵۱۷	کنترل‌های انتقال اطلاعات برای مبادله الکترونیکی داده‌ها و انتقال الکترونیکی وجوه
۵۱۷	استانداردهای مستندسازی
۵۱۸	حداقل کردن زمان توقف سیستم اطلاعاتی حسابداری
۵۱۸	طرح‌های بازیابی خرابی سیستم
۵۲۴	محافظت از رایانه‌های شخصی و شبکه‌های سرویس‌دهنده / سرویس‌گیرنا
۵۲۸	کنترل‌های اینترنتی
۵۳۴	کنترل‌های کاربردی
۵۳۵	کنترل‌های داده‌های اولیه
۵۳۷	روش‌های کنترل اعتبار داده‌های ورودی
۵۳۹	کنترل‌های ورود مستقیم داده‌ها به سیستم
۵۴۱	کنترل‌های نگهداری فایل‌ها و پردازش داده‌ها
۵۴۲	کنترل‌های ستاده‌های سیستم
۵۴۳	کنترل‌های کاربردی: یک مثال از پردازش مستقیم داده‌ها
۵۴۷	کنترل‌های کاربردی: مثالی از پردازش دسته‌ای داده‌ها

۵۴۹	خلاصه فصل و نتیجه گیری قضیه
۵۵۳	واژه های کلیدی
۵۵۴	سؤال های چهارگزینه ای فصل
۵۵۶	سؤال های تشریحی
۵۵۷	مسائل
۵۶۹	پاسخ سؤال های چهارگزینه ای

فصل دهم: امنیت و تقلب رایانه ای

۵۷۲	قضیه جامع: شاکت زورث وست
۵۷۳	مقدمه
۵۷۵	فرآیند تقلب
۵۷۷	دلایل وقوع تقلب
۵۷۸	فشارها
۵۷۹	فرصت ها
۵۸۱	توجیه سازی
۵۸۳	تقلب رایانه ای
۵۸۴	افزایش تقلب رایانه ای
۵۸۶	طبقه بندی تقلب رایانه ای
۵۹۱	تکنیک های سوء استفاده و تقلب رایانه ای
۶۰۳	ویروس های رایانه ای
۶۰۶	پیشگیری و کشف تقلب رایانه ای
۶۰۸	شیوه های کاهش احتمال وقوع تقلب
۶۱۱	افزایش دادن مشکلات ارتکاب تقلب رایانه ای
۶۲۰	بهبود روش های کشف تقلب رایانه ای
۶۲۶	کاهش دادن خسارت های تقلب
۶۲۶	تحت تعقیب قانونی قرار دادن و زندانی کردن اشخاص متقلب
۶۲۸	خلاصه فصل و نتیجه گیری قضیه
۶۳۱	واژه های کلیدی
۶۳۱	سؤال های چهارگزینه ای فصل
۶۳۳	سؤال های تشریحی

مسائل	۶۳۷
قضیه ۱-۱۰ کوبین میتینک: نیمه پنهان رخنه گران	۶۴۵
قضیه ۲-۱۰ دیوید میلر: تصویری از یک مجرم اداری	۶۴۸
قضیه ۳-۱۰ شرکت لکس استیل	۶۵۲
قضیه ۴-۱۰ شرکت وارد (ward)	۶۵۶
پاسخ سؤال‌های چهارگزینه‌ای	۶۵۸

فصل یازدهم: حسابرسی سیستم‌های اطلاعاتی رایانه‌ای

قضیه جامع: شرکت سیاتل	۶۶۰
مقدمه	۶۶۱
ماهیت حسابرسی	۶۶۲
استانداردهای حسابرسی ملی	۶۶۲
انواع رسیدگی‌های حسابرسی داخلی	۶۶۳
بررسی فرآیند حسابرسی	۶۶۴
رویکرد حسابرسی بر مبنای خطر	۶۶۹
حسابرسی سیستم‌های اطلاعاتی	۶۷۰
آزمون پردازش داده‌ها	۶۸۱
تکنیک‌های هم زمان حسابرسی	۶۸۲
تکنیک نسخه‌برداری فوری	۶۸۳
شبیه‌سازی متناوب و پیوسته	۶۸۴
نرم‌افزار رایانه	۶۹۱
مثالی از کاربرد نرم‌افزارهای حسابرسی	۶۹۴
خلاصه فصل و نتیجه‌گیری قضیه	۷۰۲
واژه‌های کلیدی	۷۰۳
سؤال‌های چهارگزینه‌ای فصل	۷۰۴
سؤال‌های تشریحی	۷۰۶
مسائل	۷۰۷
قضیه ۱-۱۱ هر شرکت و قضیه جامع پیش روی آن	۷۱۹
قضیه ۲-۱۱ شرکت تولیدی پرستون	۷۲۰
پاسخ سؤال‌های چهارگزینه‌ای	۷۲۱